

WIADOMOŚCI Z KRAJU I ZE ŚWIATA

OCHRONA ROŚLIN

Nowe stanowiska chronionych roślin naczyniowych w okolicy Dębicy (Pogórze Strzyżowskie)

Teren obserwacji obejmuje okolice miasta Dębica (obecnie województwo podkarpackie). Leży on w granicach bardzo bogatego florystycznie Pogórza Strzyżowskiego, przy północno-zachodniej jego granicy. Teren Pogórza został dokładnie zinwentaryzowany pod kątem występowania roślin naczyniowych (T o w p a s z 1987), a niniejsze opracowanie stanowi tylko skromne uzupełnienie wyników tamtych badań.

1. Wroniec widlasty (widłak wroniec) *Huperzia selago* – miejscowość Niedźwiada, Leśnictwo Berdech (ATPOL: FF 71i). Na obszarze kilku arów gatunek ten tworzy niewielkie skupienia. Rośnie w drzewostanie bukowym ok. osiemdziesięcioletnim, w dużym ocienieniu. Miasto Dębica, przysiółek Gawrzyłowa, Leśnictwo Wolica (ATPOL: FF 60c). Widłak występuje tutaj na południowo-wschodnim stoku wzniesienia, w kilku niewielkich skupieniach w litym drzewostanie bukowym, na podłożu wilgotnym.

2. Podkolan biały *Platanthera bifolia* – miejscowość Niedźwiada, Leśnictwo Berdech (ATPOL: FF 71i). Roślina ta występuje w lesie bukowym z domieszką jesionu wyniosłego *Fraxinus excelsior*. Obserwowano skupienie ok. 30 osobników w miejscu silnie ocienionym, przy poboczu drogi asfaltowej. Podkolanowi towarzyszy rzezucha leśna *Cardamine flexuosa* i gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*.

3. Buławnik mieczolistny *Cephalanthera longifolia* – miejscowość Gawrzyłowa, Leśnictwo Wolica. Gatunek ten rósł w lesie bukowym ok. dziewięćdziesięcioletnim, tworząc skupienie złożone z około 15 osobników. Pomiedzy nimi występował czerniec gronkowy *Actaea spicata*.

4. Listera jajowata *Listera ovata* – miejscowość Nagawczyn, Leśnictwo Wolica (ATPOL: FF 60g). Stanowisko znajduje się w lesie bukowym z domieszką modrzewia europejskiego *Larix decidua*. Listera występuje tutaj pojedynczo tuż przy granicy lasu w pasie szerokości ok. 30 m, w silnym ocienieniu.

5. Pokrzyk wilcza-jagoda *Atropa belladonna* – las Wolica, Leśnictwo Wolica (ATPOL: FF 60d). Roślinę obserwowano w uprawie leśnej w latach 1993–1995, po czym stanowisko zanikło, prawdopodobnie bezpośrednio tego przyczyną był wzrost ocienienia. Miejscowość Stasiówka, Leśnictwo Wolica (ATPOL: FF 60h). Pokrzyk rósł na dwuletniej uprawie leśnej na południowym stoku małego wzniesienia, wzdłuż cieków wodnych. Kilkadziesiąt osobników obserwowano w latach 1996–1998. Występowały tu także: tojeść pospolita *Lysimachia vulgaris* i niecierpek pospolity *Impatiens noli-tangere*.

Andrzej Trzeciak

PIŚMIENNICTWO

Mirek Z., Piękoś-Mirkowa H., Zając A., Zając M. 1995. *Vascular plants of Poland a checklist*. Polish Bot. Stud., Guidebook ser. 15, Inst. Bot. im. W. Szafera, PAN, Kraków.

Towpasz K. 1987. *Rośliny naczyniowe Pogórza Strzyzowskiego*. Zesz. Nauk. UJ 866, Prace Bot. 16.

Zając A. 1978a. *Atlas of distribution of vascular plants in Poland (ATPOL)*. Taxon 27 (5/6): 481–484.

Zając A. 1978b. *Założenia metodyczne „Atlasu rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce”*. Wiad. Bot. 22 (3): 145–155.

Roślinność muraw kserotermicznych w Lelowicach na Płaskowyżu Proszowickim

W miejscowości Lelowice, położonej około 10 km na północ od Proszowic, na zachodnim stoku wzgórza 310 m n.p.m., na skarpie opadającej stromo ponad doliną dopływu rzeczki Ścieklec (na powierzchni 1,5 ha) wykształciły się murawy kserotermiczne (ryc. 1). Podłoże, na jakim się rozwijają, stanowią skały i margle kredowe, a wykształcone na nich gleby to rędziny. W górnej części skarpy załamuje się nagle i przechodzi w płaską, pokrytą lessem wierzchowinę, na której znajdują się pola uprawne.

Stosunkowo wąski (ok. 1 m szerokości), brzeżny pas skarpy przylegający do pól, zajęty jest przez zbiorowisko z perzem sinym *Agropyron intermedium*. Poniżej wykształcają się murawy, niezwykle barwne, mające charakter kwiatnych stepów, zaliczane do zespołu *Inuletum ensifoliae*. Zbiorowisko te reprezentowane jest przez rozmaite płyty nieco różniące się pomiędzy sobą składem gatunkowym, zależnie od grubości warstwy gleby na skale kredowej, od ekspozycji i stopnia nachylenia.